

УДК 171:141.32 (049)

О.ВОЛКОВ

Мелітопольський державний педагогічний університет, Мелітополь

ЕКЗИСТЕНЦІОЛОГІЯ ПОЛІТИЧНОГО СУБ'ЄКТА

У статті розглядається екзистенціологія суб'єкта політичного дискурсу, розриваються підстави логіки існування, показується своєрідність норм і правил істинності, виявляється їх вплив на конструювання соціальної реальності, визначається сутність суб'єкта дискурсу, а також розкривається обумовленість існування.

Ключові слова: політичний суб'єкт, дискурс, екзистенціологія, сутність, існування, конструювання, етичний кодекс

Вступ

Коли визначають логіку як науку, мають на увазі встановлення норм, а також форми доказу або спростування; відповідно, передбачається, що існують правила мислення, завдяки яким з'являється можливість виявлення істинності висловлювання. Під логікою ж існування або екзистенціологією розуміється формування та використання у дискурсі сукупності норм, що встановлюються суб'єктом залежно від його сутності, які визначають своєрідність використання розуму як підґрунтя створення ідей, формування відношення, позицій, а також відповідних дій, вчинків; тому обговорення проблем екзистенціології є одним з аспектів практичної філософії, яка достатньо бурхливо розвивається останнім часом [10].

Мета статті

- дати визначення екзистенціології суб'єкта політичного дискурсу;
- розкрити підстави логіки існування;
- показати своєрідність норм та правил істинності в екзистенціології;
- висвітлити призначення етичного кодексу для формування нормативності логіки існування;
- виявити вплив екзистенціології на конструювання соціальної реальності;
- описати яким чином можливо використання сенсу для конструювання.

Обговорення проблеми

Екзистенціологія деякого політичного суб'єкта має індивідуальний характер, що обумовлено не тільки своєрідністю свідомості утворюючих його індивідів, але й унікальністю історичної ситуації; це також пов'язано з тим, що кожен суб'єкт має самостійність, тому встановлює норми, на підставі яких здійснюється виявлення істинності або помилковості певного знання, вчинків, подій; відповідно, визначає правила інтерпретації, критерії істинності, процедуру доказу або спростування. Можна передбачити наявність необмеженої кількості логік існування, що відповідає можливості існування потенційних суб'єктів історії; проте їх кількість невелика, про що свідчать дослідження по соціальній синергетики [2; 3; 8]. Чим це пояснюється? По-перше, своєрідністю владних відносин, а саме, обумовленістю панування та підпорядкування; відповідно, слід виділити логіку *існування суб'єкта панування*, яка характерна для *імперського* суб'єкта; а також логіку *існування залежного політичного суб'єкта*, якого ми визначаємо як *підданський*, котра істотно відрізнятиметься від вище вказаної. По-друге, якщо в характері влади ми *виділимо ступень єдності*, то це буде логіка існування, яка виправдовує *необхідність солідарності* на підставі певних принципів; якщо ж єдність відсутня, а наявне протистояння, то ці відношення передбачають *протестну* логіку. По-третє, якщо основною дискурсивної позиції є характер *відношення до власності*, то необхідно виділити логіку *капіталістичного* та *соціалістичного* суб'єктів.

Звернемо увагу на наявність обмеженої кількості логік існування, що обумовлене своєрідністю здійснення політичної влади, а також на те, що конкретний, реально існуючий

політичний суб'єкт може використовувати декілька норм, залежно від своєї рідності політичної ситуації й відношення до іншого. Наприклад, імперський суб'єкт, водночас, може бути ще й капіталістичним, або соціалістичним, але не протестним, оскільки для того, щоб він став останнім, необхідно змінити норми його соціального мислення; тому виділімо наявність екзистенціології, які взаємодоповнюють або виключають одна іншу. Це не означає, що неможливий перехід з однієї логіки на протилежну логіку існування; такий перехід можна пояснити, якщо розглядати політичного суб'єкта в контексті теорії тоталогії В. В. Кізіми як генерологічну структуру [11]. Далі, слід відмовитися від уявлення про безумовну позитивність соціального розвитку, відповідно, методології дослідження, яка визначається позитивізмом, наприклад Г. Спенсера, або основних положень марксизму, відповідно яких можливі тільки позитивні зміни [12; 17].

а) Логіки існування як підстава нормативності

На наш погляд, для виявлення своєї рідності екзистенціології продуктивнішими слід вважати основні положення теорії цивілізацій, зокрема, викладені у роботах М. Данилевського, А. Тойнбі, О. Шпенглера, яка передбачає можливість не тільки розвитку, і й руйнування історичного суб'єкта [19]. Проте обмеженість цієї теорії полягає в тому, що в ній не зовсім аргументовано розкриваються причини трансформації історичного суб'єкта; які, на наш погляд, можна виявити при ретельному аналізі норм та правил його логіки існування; насамперед при зверненні погляду на сукупність сенсів, на основі яких виявляється не тільки істинність висловлювань, але і правомірність їх здійснення. Відмінність логіки існування від формальної є у тому, що перша передбачає не тільки норми істинності та їх використання при логічному аналізі, але, також наявність критеріїв істинності існування, а також оцінювання; тому, наприклад, якщо певний вчинок відповідає критеріям істинності, то він оцінюватиметься як прояв вищих моральних якостей, а індивід, який його зробив, буде заохочуватися самим різним чином. Слід мати на увазі, що способом застосування тієї або іншої екзистенціології є сфера громадської думки, тому не можна розглядати громадську думку як десь аморфне, навпаки, саме вона є найбільш дієва форма політичного впливу; на наш погляд, підставою її нормативності якраз виступає логіка існування, яка певним чином інституціалізується, зокрема з допомогою інститутів права, тому зі зміною політичного режиму можна спостерігати істотну трансформацію правових норм.

в) Відмінність логіки існування від формальної логіки

Чим ж відрізняються закони формальної логіки від законів екзистенціології? Щоб відповісти на це питання, звернемося до основних положень аристотелівською логіки, наприклад, у «Першій аналітики» є наступне визначення посилки: «Посилка є промова, що встановлює або заперечує щось відносно чогось» [1, 119]. При прийнятті такого визначення усувається можливість впливу суб'єкта на результати висновку, оскільки «щось» повинне бути зафіксоване тільки як знання; проте це не завжди можливе, тому Аристотель розрізняє знання і погляд, відповідно: «Предмет знання і знання відрізняються від предмету погляду і від погляду, бо знання направлене на загальне і ґрунтується на необхідних положеннях; необхідне ж є те, що не може бути інакше» [1, 312]. Логіка існування розглядає те, «що не може бути інакше» по відношенню до суб'єкта, тобто, вона пояснює те, яким чином він реалізує сам себе. Отже, одна з головних відмінностей логіки існування полягає в тому, що вона досліджує погляд, на відміну від логіки класичної, яка досліджує знання; але слід мати на увазі, що в соціальній практиці фактично неможливо розмежувати знання та погляд, оскільки погляд виникає в результаті засвоєння деякого знання, яке привласнюється й стає суб'єктивним. Проте не всякий погляд можна вважати помилковим, і не всяке знання істинним; слід мати на увазі, що знання є результат абстрагування, а його істинність обмежуються досить вузьким регіоном суцього. У чому полягає призначення екзистенціології? У тому щоб виявити, яким чином суб'єкт встановлює норми істинності, в чому своєї рідності аргументації і доказу, а головне, яким чином вони впливають на здійснення суб'єкта. Тоді виникають такі питання: яким чином суб'єкт може реалізувати сам себе, відповідно, як він взаємодіє з іншими суб'єктами; іншими словами, як виявляється

своєрідність логіки у своєрідності конструюванні реальності?

с) Завдання екзистенціології

Яким же чином можна вивчити логіку, що має суб'єктивний характер, де домінують не знання, а погляд? Для цього необхідно дослідити певні сенси існування, а також те, до якого положення справ приводить їх здійснення, розглянути, що відбудеться зі самим суб'єктом. Таким чином, об'єкт дослідження в логіці існування набагато ширший, ніж у формальній, оскільки необхідно розглянути не тільки нормативні підстави істинності, але й існування самого суб'єкта, а також його можливі зміни. Тому дослідження з екзистенціології слід віднести до сфери практичної філософії; тим більш, що предметом дослідження виступає зміст сенсів та їх реалізація, оскільки конструювання реальності можливе тільки за допомогою здійснення сенсів присутніх у свідомості суб'єкта. Звернемо увагу на завдання, які ставить дослідник при розгляді логіки існування: по-перше, виявити сенси, яке характерні для суб'єкта, тобто, які він приймає як своє підґрунтя; по-друге, показати, яким чином він їх відстоює, або інакше, розкрити процесуальність доказів основних положень, які розглядаються як істинні, а також, виходячи з цього, критику інших думок; по-третє, розкрити, які аргументи використовуються для доказу істинності, в чому їх своєрідність; по-четверте, який наслідок для суб'єкта є слідування сенсам, що приймаються як достовірні; по-п'яте, виявити, які афекти переживає суб'єкта, коли відстоює положення, які висуваються; по-шосте, які події можуть провокувати сенси, що переживаються; в-сьомих, яким чином змінюватиметься реальність в результаті здійснення сенсів існування.

На підставі вище наведених завдань можна зробити висновок, що екзистенціологія використовує традиційну теорію аргументації, проте сфера застосування її істотно розширюється, оскільки передбачається аналіз не тільки процесу аргументації, а й існування суб'єкта. Слід також звернути увагу також на манеру ведення цієї суперечки, виявити особливість здійснення основних ролей у дискурсі, але, головне, виявити, яким чином результати цієї суперечки впливають на існування; тому правила формальній логіці поступаються місцем правилам суб'єктивної логіки існування, які устанавлюються залежно від своєрідності суб'єкта; проте це не означає, що правила формальної логіки повністю відкидаються, звичайно, це не так, оскільки саме вони використовуються для виявлення недоліків аргументації, відповідно, виявлення помилок, які виникають при відстоюванні погляду.

d) Феноменологія та екзистенціалізм як методологічні підґрунтя

Методологічною підставою екзистенціології є основні положення феноменології, зокрема постулювання інтенціональної природи свідомості, згідно якому вона – це не тільки здібність до пізнання, а також сукупність предметів, утворюючих її зміст, які розглядаються як сенси, тобто думки про себе, або інакше про суб'єкта. Оскільки необхідно виявити особливість існування, використовується деякі положення екзистенціалізму; тому звернемо увагу на наступний фрагмент з «Буття і часу» М. Гайдеггера: «Питання про буття повинне бути поставлене. Якщо воно фундаментальне питання; тим більше головне, то воно потребує адекватної прозорості. Тому треба розібрати, що взагалі належить до будь-якого питання, щоб зуміти побачити питання існування як виняткові. Всяке існування є шукання. Всяке шукання має свою спрямованість від шуканого. Питання є шукання, що пізнає, сущого у факті й та якості його буття. Шукання, що пізнає, може стати «розшуком» як що виявляється визначенням того, про що ставиться питання. Випитування як питання про... має своє опитування. Всяке питання про... є тим або іншим чином допит у... . До випитування належить окрім опитаного є опитуване. У тому, що досліджує, тобто специфічному теоретичному питанні те, що питає, повинне бути визначене і доведене до поняття. У тому, що питає, лежить, тоді як власне вивідувань випитувань, то, на чому питання відбувається. Питання само як поведінка сущого, що питає, має свій особливий характер буття» [18, 10-11]. Логіка існування й є процедурою випитування; дійсно, «випитування – це поведінка сущого», але суще реалізує себе в суб'єктові, інакше воно щось невизначене; й суб'єкт розкриває себе в сущому через випитування. Відзначимо, що з допомогою використання

поняття «випитування» М. Гайдеггер звертає увагу на онтологічний характер прояву самого суцього. Важливо відзначити, що суб'єкт як прояв суцього вимагає відповіді про своє існування, тому що відповіді визначають характер існування; але суб'єкт не тільки запитує, а також затверджує, вимагає, тим самим встановлює себе як суще; проте розгляд на суб'єкта як роду суцього – це тільки допущення, оскільки М. Гайдеггер ніколи не припускає такої обумовленості; тільки у пізнього М. Гайдеггера ми знаходимо розгляд питання, яке ставиться до буття, але не суб'єкта, а людини; тому як методологічну підставу слід використовувати основні положення сартрівського екзистенціалізму, який звертається до проблематики суб'єкта, наприклад, Ж.-П. Сартр, стверджує наступне: «Всяка свідомість є свідомість чогось. Це визначення свідомості можна трактувати в двоякому сенсі: або ми розуміємо під цим, що свідомість утворює буття свого об'єкту, або це означає, що свідомість зі своєї найглибшій природі є відношення до трансцендентного буття. Але перше значення цієї формули само себе знищує: усвідомлювати що-небудь означає знаходитися перед лицем конкретної і повної присутності, яка *немає* свідомості. Без сумніву, можлива свідомість і якоїсь відсутності. Але це відсутність з необхідністю виявляється на основі присутності. А ми бачили, що свідомість є справжня суб'єктивність і враження є суб'єктивна повнота. Але ця суб'єктивність не могла вийти з себе для того, щоб вважати трансцендентний об'єкт, додаючи йому повноту враження» [15, 34]. Поза сумнівом, трактування суб'єктивності Ж.-П. Сартром у найбільшій мірі відповідає завданням екзистенціології.

е) Відношення сутності та існування

Проте залишається відкритим питання: яким чином виявити своєрідність логіки існування суб'єкта? Це можливо за умови, що сутність та існування суб'єкта розглядаються в контексті причинно-наслідкового взаємозв'язку, при цьому сутність виступає причиною, а існування – слідством. Це передбачає, що сутність розглядається як сукупність сенсів, якими володіє суб'єкт, а існування – події, які здійснює суб'єкт, або бере в них участь. Це можливо, якщо ми приймаємо положення, що сенси існування, у свою чергу, можуть змінитися залежно від того, як оцінює їх сам суб'єкт, а також допускаємо вплив на них середовища. При цьому не слід вважати, що сутність суб'єкта – це константа, дещо раз і назавжди незмінне; навпаки, вона здатна змінюватися, оскільки суб'єкт в змозі відмовитися від сенсів існування, що визнаються як істинні; оскільки він володіє здатністю їх продукування, породжування нових; але не всякі привласнюються як основні, які здатні впливати на існування. Зміна сутності можлива, якщо виходити з того, що вона утворюється з сукупності певних сенсів, що мають різне значення; а зміна значень сенсів стає причиною такого феномена як «плавання» сутності, яка «пливе», оскільки відбувається зміна актуальності сенсів, з яких вона утворюється. Отже, з одного боку, сутність одна, вона стійка; з іншого боку, оскільки вона утворюється з сукупності сенсів, кожен з яких може змінити значення, вона може істотно змінитися. Виникає також питання: якщо ми досліджуємо сутність та існування суб'єкта, чому вказуємо саме на подію? Тому, що повнота здійснення суб'єкта можлива саме у певній події; відповідно, різноманіття сенсів існування суб'єкта краще всього показати на прикладі того, як вони втілюються у дійсності; тим більш, що якщо відмовитися від обумовленості існування та події, то своєрідність суб'єкта дискурса виявити фактично неможливо.

ф) Норми та правила істинності в екзистенціології

Предметом дослідження екзистенціології як і формальної логіки, виступає вислів; але для того, щоб виявити його істинність у формальній логіці досить сформулювати певні норми істинності; а в екзистенціології слід необхідно розглянути сукупність сенсів, які утворюють певну цілісність, і визначають розуміння дійсності. Якщо формальна логіка припускає конструювання певних правил і норм, а потім їх використання для доказу або спростування істинності або помилковості висловів; то логіка існування виявляє їх на основі вивчення своєрідності сутності суб'єкта, відповідно, слід виявити правила і норми істинності, які приймаються їм. Відмінність є також в тому, що якщо норми істинності в теоретичній логіці достатньо лаконічні, то виявлення сенсів в екзистенціології є достатньо складним і

тривалим процесом; більш того, на перший погляд – це нездійсненне завдання, оскільки, по-перше, воно надзвичайно важке із-за складності когнітивної структури свідомості; по-друге, із-за її нестійкості сенсів; по-третє, із-за їх динамічності; по-четверте, із-за багатовимірності причинно-наслідкових зв'язків, коли одна причина викликає декілька наслідків, і, навпаки, декілька причин обумовлюють одне слідство, причому важко виявити їх пряму залежність; по-п'яте, свідомість реалізує себе як декілька вільних інтенцій, кожна їх яких є певним вектором, який може змінитися довільно; по-шосте, ці інтенції можуть бути несумісними, тому утворюють хистку єдність, що має ситуативний характер, але все ж зберігають єдність; в-сьомих, ці інтенції не просто є спрямованість на предмет, а обумовлені сенсом, тобто переживанням певної думки, яка визначає існування, відповідно вчинки, а, отже, події; по-восьме, окремий сенс можна визначити тільки через деяку сукупність сенсів, кожен з яких указує на всі останні, при цьому вони можуть мати несумісний характер; по-дев'яте, сенс має прагматичне призначення, тобто визначає конструювання реальності. При аналізі екзистенціології можна було б обійтися без поняття інтенція, але воно допомагає зрозуміти, що сенс припускає спрямованість на що-небудь; але слід мати на увазі, що ця спрямованість має прагматичний зміст, тобто вона припускає дослідження того, яким чином вона здійснюється, в першу чергу, впливає на стан суб'єкта; крім того, інтенція включає оцінку, тобто інтенція має прагматичний та аксіологічний характер одночасно.

g) Етичний кодекс

Що ж це за логіка? Це логіка, яку для себе конструює сам суб'єкт, щоб з її допомогою певним чином нормувати своє існування, тобто, норми цієї логіки, крім того, мають інституційний характер; нагадаємо, що в найзагальнішому плані теорія інституціоналізму описує окремі аспекти саме існування [4; 7; 13; 20]. Але звернемо увагу, що у теорії інституціоналізму спочатку припускається створення моделі для правил та норм, а потім вже опис їх реалізації; в екзистенціології ж використовується інший підхід, оскільки передбачається, що норми та правила виникають в результаті самореалізації суб'єкта в процесі становлення та розвитку; тому норми та правила логіки існування повинні бути виявлені на основі дослідження сутності та існування суб'єкта, що припускає виявлення своєрідності індивідуумів, що належать до суб'єкта. Правила та норми цієї логіки, наприклад, можуть припускати повне ігнорування іншого, що суперечить принципам кантівської етиці; або навпаки, орієнтацію на іншого, що відповідає її принципам. Вже з вище наведеного зауваження стає зрозумілим, що правила та норми екзистенціології мають етичний зміст, тому можуть бути піддаватися критиці з погляду норм тієї або іншої етичної концепції, наприклад, аристотелівської, утилітаристською, кантівською тощо; але, безумовно, такі норми та правила приймаються суб'єктом як етично виправдані, саме вони утворюють етичний кодекс суспільства, який використовується в політичній практиці. Поняття «етичний кодекс» використовується для зручності, оскільки дозволяє позначити цілісність, можливо суперечливих етичних норм та правил, що використовуються суб'єктом в політичній практиці; підкреслимо, що цей етичний кодекс може як відповідати етичним нормам, так і суттєво їм суперечити, як, наприклад, етичний кодекс нацизму. Звернемо увагу на те, що він виникає спонтанно в процесі взаємодії з іншими суб'єктами, у протистоянні, боротьбі, прагненні панувати або зберегти самого себе, тому має конвенційний характер; відповідно не можна уявити собі такого суб'єкта, який на свій розсуд вибирає будь-який етичний кодекс і здійснює свою політичну практику згідно вибраних норм; водночас, не слід виключати того, що новий етичний кодекс може виникати в результаті заперечення існуючого, який не задовольняє, по тих або інших причинах індивідів, утворюючих політичний суб'єкт. В зв'язку з цим пригадаємо опис Платоном круговороту політичних режимів: «Тепер скажемо знову, – продовжував я, – як з олігарха походить людина демократична. Походження її переважно здійснюється, мабуть, таким чином». – «Яким?» – коли хлопець, вигодуваний, як ми недавно говорили, без виховання, спробує меду трутня і зрідниться зі звірячими та дикими вдачами, здатними порушувати в нім різноманітні і такі, що всіляко виявляються задоволення, тоді-то, почитай, буває в нім початок зміни олігархічного його устрою в демократичне» [14, С. 559D-

561E]. Платон як причина зміни олігархічного режиму на демократичний указує на стан соціальної свідомості, в цьому випадку «звірячих і диких вдач». Наявність цих «вдач» і визначає логіку існування, відповідно, зміну олігархічного режиму на демократичний.

Висновки

1. Під екзистенціологією або логікою існування будемо розуміти формування та використання у соціальної практиці норм мислення, які виникають залежно від сутності суб'єкта, й самі вони є підставою його здійснення, відповідно конструювання соціальної реальності.

2. Підставою для формування та здійснення нормативності слід вважати логіку існування, яка інституціонується, й таким чином обумовлює конструювання соціальної реальності у відповідності зі станом свідомості.

3. Якщо формальна логіка визначає умови деякого знання, то екзистенціальна – поглядів, відповідно обумовлена своєрідністю пізнання суб'єктом самого себе, визначає те, яким чином він здійснює себе.

4. До основних завдань екзистенціології слід віднести наступні: виявити сенси існування; показати, яким чином їх відстоює суб'єкт; розкрити які аргументи використовуються для доказу істинності, в чому їх своєрідність; який наслідок для суб'єкта є слідування сенсам, що приймаються як істинні; які афекти переживає суб'єкта, коли відстоює істинність положень, які висуваються; які події можуть провокувати сенси, що переживаються; яким чином змінюватиметься реальність в результаті здійснення сенсів існування.

5. Методологічним підґрунтям дослідження логіки існування слід вважати феноменологію та екзистенціалізм, тому прийняття положення про інтенційність свідомості; здібність наділення сенсом, та його здійснення в існуванні; сартрівське розуміння суб'єкту, як здібного для проектування тощо.

6. Виявити своєрідність логіки існування суб'єкта можна, якщо прийняти положення про обумовленість сутності та існування, при цьому вважати сутністю сукупністю сенсів, які взаємообумовлені, що не виключає того, що вони можуть в деякій степені суперечать один одному. Своєрідність існування можна дослідити при розгляді сукупності подій, виникнення яких обумовлено сутністю.

7. Якщо норми і правила у формальній логіці устанавлюються довільно, у відповідно до визначення природи та вимог до критеріїв знання, то норми і правила мають суб'єктивний характер, тому встановлюються залежно від стану свідомості, відповідно, сутності суб'єкта, мають динамічний характер, можуть носити суперечливий характер, більш того, постійно змінюються.

8. Норми та правила логіки існування водночас є етичним кодексом, тому що вони мають моральне походження й використовуються як підстава моральної аргументації, при цьому цей етичний кодекс може суперечити основним принципам етики, наприклад, кантівської, аристотелівської тощо, але незважаючи на це його положення приймаються як істинні й використовуватися у політичному дискурсі.

Перспективи подальших досліджень

Використання положень, які відстоюються про можливість екзистенціології відкриває широкі перспективи для дослідження політичного дискурсу. Насамперед, слід розглянути своєрідність встановлення норм істинності, й то, яким чином вони приймаються як підґрунтя морального виправдовування, крім того, виявити своєрідність формування сенсів існування як сутності, та їх втілення у існування тощо.

Список використаної літератури

1. Аристотель. Сочинения. В 4-х т. – Т.2. – М.: Мысль, 1978. – 634.
2. Бевзенко Л. Д. Социальная самоорганизация. Синергетическая парадигма: возможности социальных интерпретаций. – К.: Институт социологии НАН Украины, 2002. – 437 с.
3. Бхаскар Р. Общества // Социо-Логос. – М.: Прогресс, 1991. – С.219-240.

4. Веблен Теория праздного класса. – М.: Прогресс, 1984. – 367 с.
5. Вехи. Из глубины. – М.: Правда, 1991. – 607 с
6. Глазерсфельд Э фон. Введение в радикальный конструктивизм // Вестник Московского университета. – Серия 7. Философия. – 2001. – № 4. – С. 59 – 81.
7. Гэлбрейт Дж. К. Экономические теории и цели общества. – М.: Прогресс, 1976. – 408 с.
8. Добронравова И.С. Синергетика: становление нелинейного мышления. – К.: Лыбедь, 1990. – 152 с.
9. Єрмоленко А. М. Комуникативна практична філософія. Підручник. – К.: Лібра, 1999. – 488 с.
10. Камю А. Бунтующий человек. – М.: Политиздат, 1990. – 415 с.
11. Кизима. Тоталлогия (философия обновления). – К.: Парапан, 2005. – 272 с.
12. Маркс К., Энгельс Ф. Немецкая идеология. – М.: Политиздат, 1988. – 574 с.
13. Норт Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики. – М.: Центр эволюционной экономики, 1997. – 190 с.
14. Платон. Сочинения. – В 4-х т. – Т.3. – М.: Мысль, 1993. – С.218
15. Сартр Ж.-П. Бытие и ничто: Опыт феноменологической онтологии. – М.: Республика, 2000. – 639 с.
16. Сорокин П. Социология революции. – М.: Астрель, 2008. – 784 с.
17. Спенсер Г. Опыты научные, политические и философские. – Мн.: Современный литератор, 1999. – 1408 с.
18. Хайдеггер М. Бытие и время. – Харьков: Фолио, 2003. – 503 с.
19. Шпенглер О. Закат Европы. Очерки морфологии мировой истории. Гештальт и действительность. – М.: Эксмо, 2009. – 800 с.
20. Шумпетер. Й. Капитализм, социализм и демократия. – М.: Экономика, 1995. – 540с.

А.ВОЛКОВ

Мелитопольский государственный педагогический университет, Мелитополь

ЭКЗИСТЕНЦИОЛОГИЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО СУБЪЕКТА

В статье рассматривается экзистенциология политического дискурса, раскрываются основы логики существования, показывается с воеобразие норм и правил истинности, раскрывается их влияние на конструиование социальной реальности, определяется сущность субъекта дискурса, а также раскрывается обусловленность существования.

Ключевые слова: политический субъект, дискурс, экзистенциология, сущность, существование, конструирование, этический кодекс

A.WOLKOV

Melitopol state pedagogical university, Melitopol

EXISTENCIIOLOGY OF THE POLITICAL SUBJECT

In the article examined existenciology subject of political discourse, the grounds of logic of existence are torn, originality of norms and rules of truth is shown, their influence comes to light on constructing of social reality, essence of subject of discourse is determined, and also the conditionality of existence opens up.

Key words: political subject, discourse, existenciology, essence, existence, designing, ethical code

Стаття надійшла до редакції 03.01.11 р.